

PROSJEKT- OG PROSESSPLAN 2016-2018

Barn og unges stemme i Meløy

Med fokus på nærområdene til Ørnes og Enga skoler

Prosessplan vedtatt av:

Prosessplan sist endret den: 27. mai 2017

Endringene foretatt av: Marlene Blomstereng Karlsen

RAUS OG
KRAFT

INNHold

BAKGRUNN OG PROBLEMSTILLING.....	2
MÅL.....	4
FORMÅL.....	4
RESULTATMÅL.....	4
BERØRTE PARTER.....	6
ORGANISERING AV ARBEIDET.....	7
ROLLEBESKRIVELSE.....	8
BESKRIVELSE AV PROSESSEN.....	9
FRAMDRIFTSPLAN.....	11
RESSURSBEHOV OG FINANSIERING.....	13
KRITISKE SUKSESSFAKTORER.....	14

BAKGRUNN OG PROBLEMSTILLING

Innledning

Med bakgrunn i statsbudsjettet for 2015 og invitasjon fra Helsedirektoratet om deltakelse i kartleggings- og utviklingsarbeid om «Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse», er det inngått samarbeid mellom Nordland fylkeskommune og Meløy kommune.

Formålet med samarbeidet er å delta i et treårig prosjekt der hovedmålet er: *Gode lokalmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse.*

Delmål i prosjektet er:

- Utarbeide bedre oversikt over kvalitative utfordringer på folkehelseområdet som kunnskapsgrunnlag for kommunale plan- og beslutningsprosesser
- Oppnå bedre kunnskap om hva som bidrar til livskvalitet og trivsel, og om hvordan folk har det i sine lokalsamfunn
- Utvikle egnede metoder i medvirkningsarbeid
- Å legge grunnlag for konkrete tiltak i samsvar med lokale folkehelseutfordringer
- Å legge til rette for kompetansebygging med regionale utdanningsinstitusjoner om den betydning kvaliteter i nærmiljø og lokalsamfunn kan ha for folkehelsen

Kommunen forplikter seg til å gjennomføre prosjektet i tråd med egen prosjektsøknad.

Kommunen rapporterer til fylkeskommunen angående:

- tiltak og framdrift i arbeidet i henhold til egen prosjektplan/handlingsplan for prosjektet
- regnskap for bruk av gitte tilskudd og egenandeler for prosjektet
- prioriterte tiltak med oppdatert framdriftsplan for det videre arbeidet.
- foreta en egenervaluering av prosjektet

Prosjektet er et 3-årig utviklingsarbeid med definert oppstart 21.10.2015 med gjennomføring i 2016-2018. En realisering av prioriterte tiltak vil kunne komme til å strekke seg ut over disse tre årene.

Statlige føringer

Viktige nasjonale mål er å sikre et oppvekstmiljø som gir barn og unge trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger. Dette er innarbeidet i formålet til Plan- og bygningsloven § 1 – 1 og i § 3 – 3 der ordlyden er: «*Kommunestyret skal sørge for å etablere en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen.*».

Bakgrunn

Meløy kommune har 6454 innbyggere (per 01.01.2015) med en spredt bosetting fordelt på ti kretser. Kommunen har livskraftige kretser med sterk dugnadsånd. Kommunen ønsker å styrke «vi-følelsen» og samarbeid mellom alle kretsene til beste for hele kommunen. Meløy kommunes visjon mot år 2025 er «Økt livskvalitet for Meløys befolkning». Meløy profilerer seg som raus og kraftfull med verdiane/slagordene raus, driftig, frisk og stolt.

Meløy har status som omstillingskommune fra 15.05.2012 til 01.01.2018 på grunn av nedleggelsen av solcelleprodusenten Renewable Energy Corporation (REC) i Glomfjord, hvorav 650 arbeidsplasser ble direkte berørt. Som en konsekvens av krisen i industrien, har det vært en nedgang i innbyggertallet de siste årene på ca. 250 personer, spesielt i aldersgruppen 25-44 år.

Attraktive nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse og trivsel, er svært viktig for Meløy for å gjøre det attraktivt for barnefamilier å bosettes seg, redusere fraflytting, rekruttere og beholde kompetente fagfolk i privat og offentlig sektor.

I Ungdataundersøkelsen (2015) var det 15 % av ungdomsskoleelevene i Meløy som svarte at de hadde depressive symptomer. Dette var høyere enn for landet som helhet (11 %), og også høyere enn gjennomsnittet for Nord-Norge (13 %). Det var også flere i Meløy som oppgav at de var plaget med ensomhet (24 %) sammenlignet med landet som helhet (18 %). Møteplasser, kulturtilbud og stedstilhørighet har betydning for trivsel og mental helse.

I Ungdataundersøkelsen (2015) var det 53 % av ungdomsskoleelevene i Meløy som svarte at de var fornøyd med sitt lokalmiljø sammenlignet med 70 % for landet for øvrig. Det er en utfordring å få til reell medvirkning fra barn og unge slik at det skapes stedsutvikling i tråd med de unges behov. Meløy ungdomsråd mener at kommunen må legge til rette for flere møteplasser for ungdom.

Kommunen har hatt samarbeidsavtale om folkehelsearbeid med Nordland fylkeskommune siden 2005, og har over år ønsket å satse bredt på folkehelsearbeid. Meløy kommune ønsker at kretsene skal fremstå som attraktive bosteder, og satsingen på trivsel og folkehelse er sentralt i dette arbeidet. Kommunen satser på bolyst og har en egen arbeidsgruppe på dette.

Kommunen har utarbeidet oversiktsrapporten «Folkehelsa i Meløy 2016» som kunnskapsgrunnlag for kommunens planarbeid. Kartlegging gjennom «Vårres unga - Vårres framtid» høsten 2015, viste at vi må bli bedre på barn og unges medvirkning. Medvirkning fra barn og unge i planprosesser er en lovpålagt oppgave og her har kommunen ikke gode nok system og mangler gode verktøy og metoder for reell medvirkning.

I Strategiplan for Meløyskolen 2016-2019 er helsefremmende arbeid i skolen et satsingsområde med blant annet følgende krav: «Skolen har gode rutiner for samarbeid med og medvirkning fra elever og foresatte». Hovedmålet for samfunnsområde Barn og unges oppvekstsvilkår i kommuneplanen er: «Barn og unge skal ha trygge, allsidige og utviklende oppvekstsvilkår i sine nærmiljø, i skoler og barnehager».

Problemstilling

Resultatene fra Ungdataundersøkelsen, kartleggingen i «Vårres unga – vårres framtid» og oversiktsrapporten «Folkehelsa i Meløy 2016» viser at barn og unges oppvekstsvilkår bør være et prioritert satsingsområde i Meløy kommune. Vi har valgt følgende problemstilling som bakgrunn for arbeidet med prosjektet:

Hvordan sikre reell medvirkning fra barn og unge slik at det skapes stedsutvikling og gode nærmiljø i tråd med de unges behov for trivsel og økt livskvalitet?

MÅL

Formål

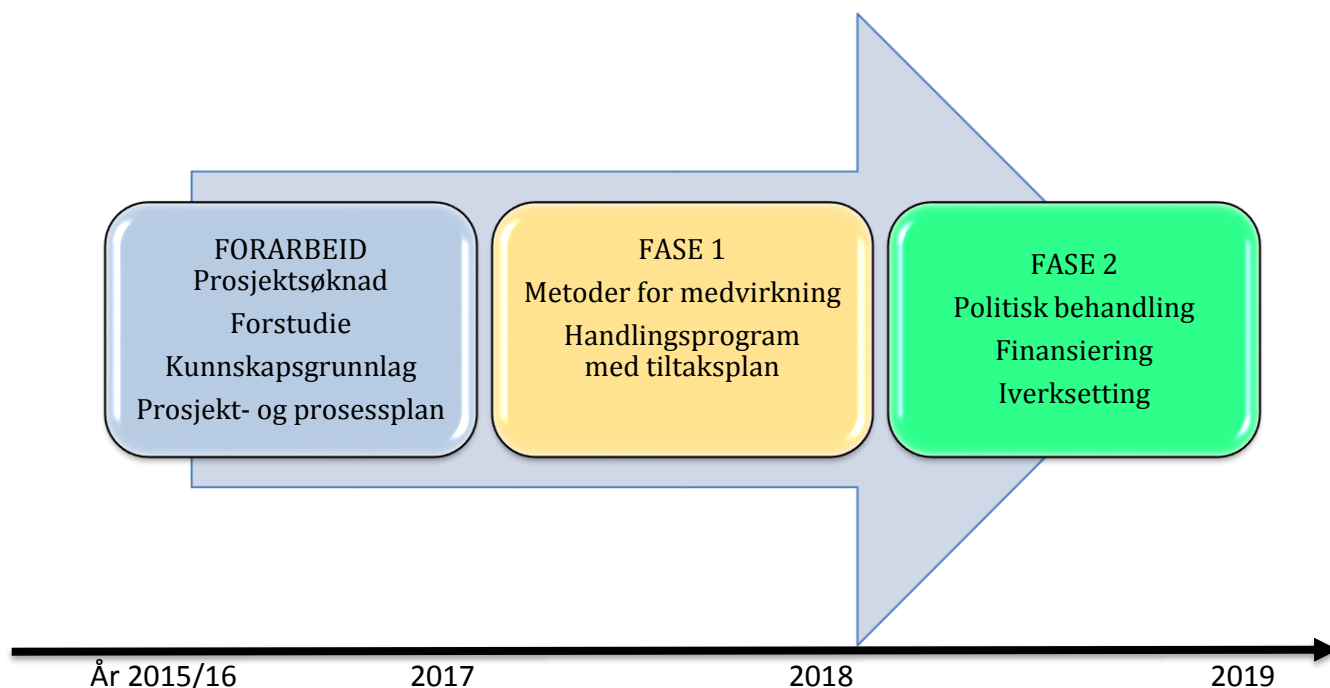
Barn og unge i Meløy ser nytteverdi av å engasjere seg i sitt lokalsamfunn.

Punkter som utdyper hva som skal oppnås med formålet:

1. Barn og unge har fått kunnskap om planlegging og metoder for medvirkning
2. Barn og unge har fått interesse for å delta i samfunnsplanlegging
3. Barn og unge har fått kunnskap om kommunens plansystemer og beslutningsprosesser
4. Barn og unges medvirkning er en del av kommunens plansystem/planretningslinjer
5. Voksne er bevisst betydningen av barn og unges medvirkning

Resultatmål

Figur 1: Oversikt over de ulike fasene i prosjektet

Dette skal være oppnådd når prosjektet er ferdig:

Fase 1

1. Egnede metoder/verktøy for barn og unges medvirkning er testet ut.
2. Elever ved to skoler i Meløy har utviklet handlingsprogram med tiltaksplan for 2018-2021 for skolenes nærområder.

Fase 2

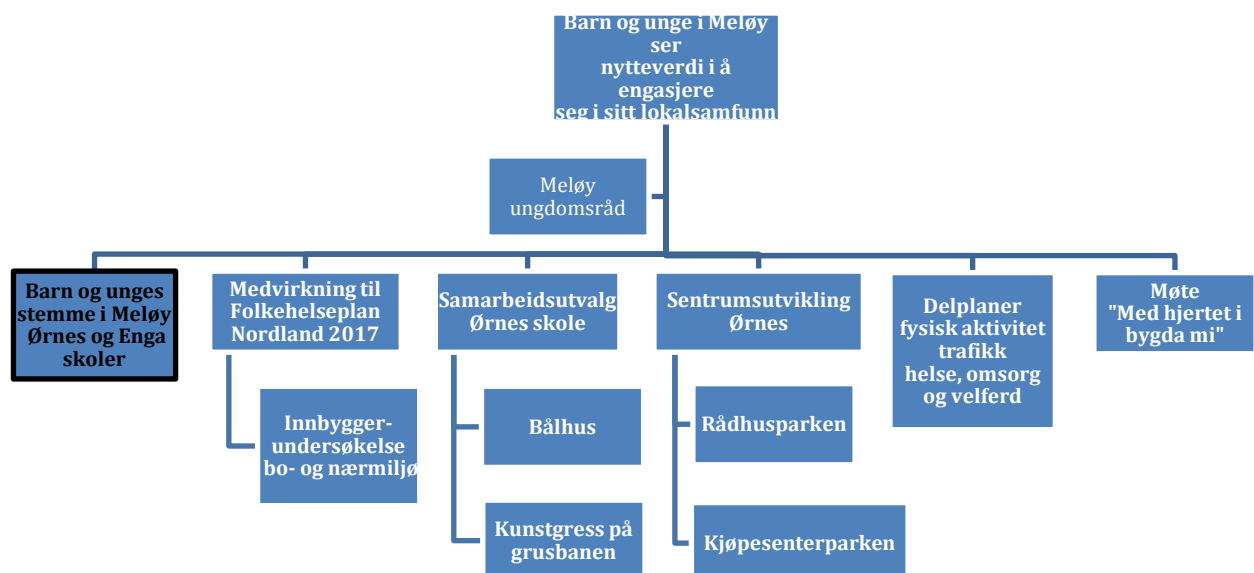
3. Handlingsprogram med tiltaksplan for 2018-2021 er presentert for kommuneadministrasjonen og vedtatt i kommunestyret som retningsgivende for utviklingen av nærmiljøet ved skolene.
4. Minst et tiltak per skole i elevenes handlingsprogram for skolenes nærområder er gjennomført i løpet av 2018.

Annet utviklingsarbeid som berører barn og unge

Figuren nedenfor illustrerer at realisering av formålet er avhengig av prosjektet Barn og unges stemme. Det pågår i tillegg flere andre prosjekter og arbeid i kommuneorganisasjonen i prosjektperioden som kan fremme formålet. Det er et mål at barn og unges engasjement/medvirkning skal involveres i alt planarbeid i kommunen.

Kommuneorganisasjonen får kunnskap om metoder/verktøy, og bevissthet om betydningen av barn og unges medvirkning gjennom metoder og reell medvirkning.

Figur 2: Oversikt over ulike prosjekt og arbeid i kommuneorganisasjonen som kan påvirke formålet.

BERØRTE PARTER

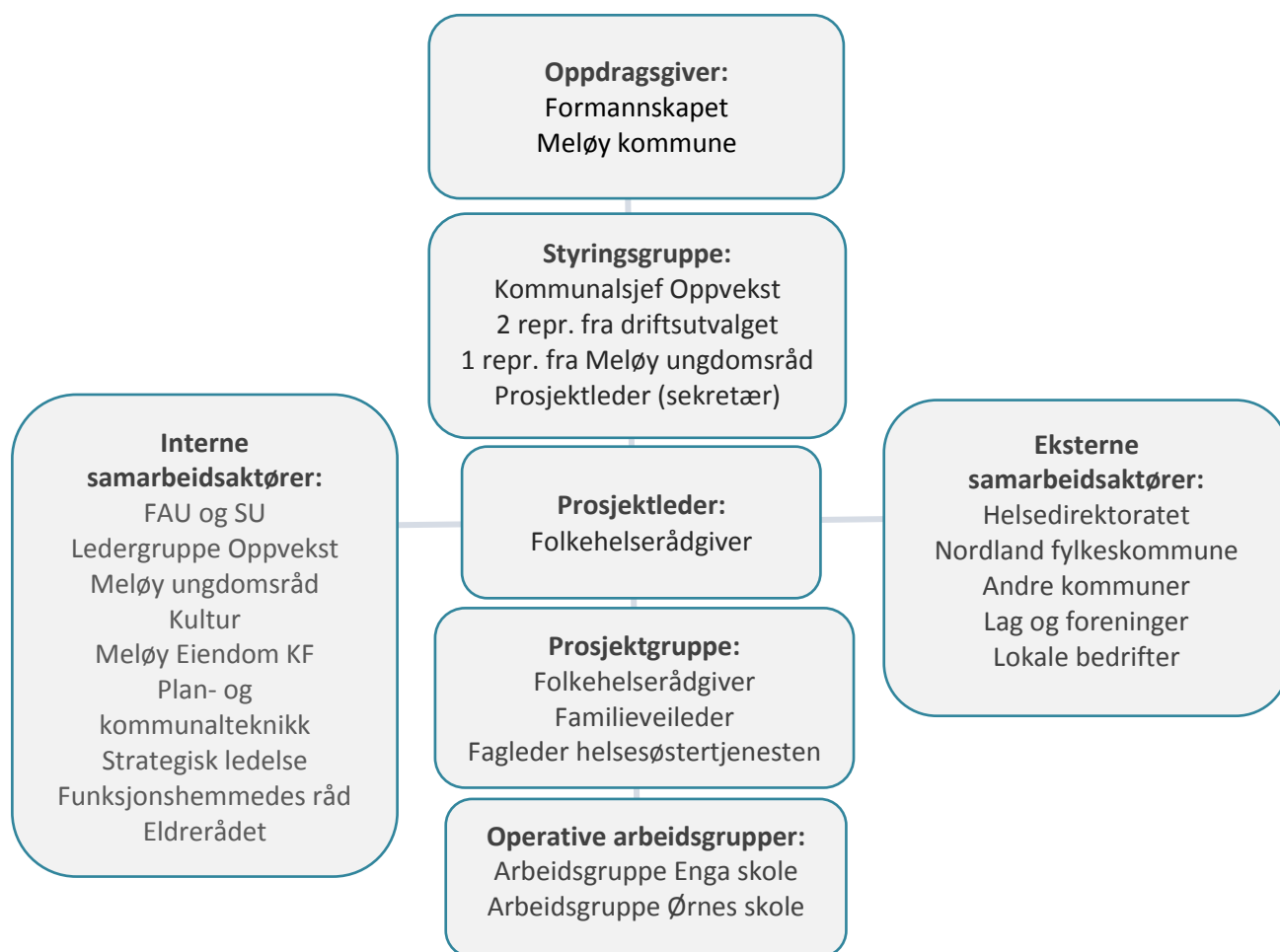
Tabellen nedenfor viser en oversikt over berørte parter i fase 1 og fase 2 i prosjektet.

FASE 1 - medvirkning	FASE 2 - tiltak
Oppdragsgivere	
Helsedirektoratet Nordland fylkeskommune	Formannskapet, Meløy kommune
Målgruppe	
Elever ved Enga og Ørnes skoler Ansatte ved skolene Foreldre via FAU	Skoleledelse Meløy Eiendom KF
Sentrale aktører i prosessen	
Elever Naboskoler Lag og foreninger Naboer, grunneiere Kommunale faginstanser Politikere Media	Foreldre Naboer, grunneiere Naboskoler Lag og foreninger Engasjerte innbyggere Lokale bedrifter Politikere Media
Mulige økonomiske støttespillere	
Nordland fylkeskommune	Folkehelsemidler Tilskuddsmidler Nærmiljø- og trivselstiltak Meløy kommune Engasjerte foreldre og andre voksne i lokalmiljøet (dugnad) Lokale bedrifter Lag og foreninger Tilskuddsordninger, stiftelser o.a.
Sitter på kunnskap som kan være nyttig for prosessen:	
Unge tilretteleggere i prosjektet MED ungdom i fokus Samfunnsplanlegger, Meløy kommune Prosjektleder, Nordland fylkeskommune	Engasjerte foreldre og andre voksne i lokalmiljøet Plan- og kommunalteknikk, Meløy kommune Meløy Eiendom KF Funksjonshemmedes råd Saltens friluftsråd Nordland fylkeskommune Landskapsarkitekt, må leies inn
Blir direkte berørt av resultatet:	
Elever Ansatte i skolene FAU og SU Administrativ og politisk ledelse	Elever ved skolen Bygdas befolkning
Brukere eller andre som kan dra nytte av prosessen:	
Foreldre Lag og foreninger Lokalbefolkning	

ORGANISERING AV ARBEIDET

Figur 3 gir en skjematisk oversikt over organisering av prosjektet. Vi har i dette prosjektet definert interne referansegrupper for grupper som er i kommuneorganisasjonen og eksterne grupper for de gruppene som er utenfor kommuneorganisasjonen.

Figur 3: Oversikt over ulike aktører i prosjektet.

ROLLEBESKRIVELSER

Oppdragsgiver: Formannskapet, Meløy kommune

Styringsgruppa er sammensatt av kommunalsjef for Oppvekst, leder ved Meløy Eiendom KF, én representant fra Meløy ungdomsråd, to representanter fra driftsutvalget og prosjektleder (sekretær).

Styringsgruppens oppgaver:

- Godkjenne prosessplan.
- Skal behandle større endringer i prosjektets framdrift.
- Kan ta (eller godkjenne) strategiske beslutninger underveis i prosessen f.eks. knyttet til milepæler særlig rettet mot fase 2 i prosjektet.
- Er ansvarlig for å rapportere til oppdragsgiver (Formannskapet).

Prosjektgruppa består av folkehelserådgiver (prosjektleder), fagleder ved helsesøstertjenesten og familieveileder ved forebyggende team.

Prosjektgruppas oppgaver:

- Lede prosessen fram mot utvikling av egnet modell for medvirkning, utvikling av barn og unges forslag til handlingsprogram og iverksetting av prioriterte folkehelseiltak.
- Legge fram saker som krever politisk behandling.
- Utforme prosessplan.
- Iverksette og følge opp konkrete tiltak i prosjektet.
- Informere internt og eksternt.
- Holde seg oppdatert på sentrale føringer og myndighetskrav.
- Vurdere og sende søknader på ulike tilskuddsmidler.
- Rapportere til styringsgruppen og strategisk ledelse.
- Deltakerne i prosjektgruppa forholder seg aktivt til hverandres tverrfaglige bidrag og finne løsninger sammen.

Prosjektleders oppgaver:

- Prosjektleder fordeler oppgaver og følger opp at disse utføres.
- Prosjektleder har det daglige ansvaret for å lede prosjektgruppen og arbeidsgruppene, arrangere nødvendige møter, holde kontakt med sentrale aktører og informere om viktige saker angående prosjektet.
- Prosjektleder skal ta tak i problemer eller muligheter som kan innebære endringer av prosjektet.
- Prosjektleder rapporterer til styringsgruppen og sørge for god informasjon og kommunikasjon.

Det etableres to arbeidsgrupper ved hver skole som består av to ansatte, fire elever, prosjektgruppa og representant fra FAU. Arbeidsgruppene bistår prosjektgruppa i å lede prosessen med medvirkning, utvikling av handlingsprogram og iverksetting av konkrete tiltak.

Prosjektgruppa kan opprette samarbeidsaktører eller rådgivende grupper når prosjektgruppa mangler spesiell kunnskap, eller når kommunen ønsker mobilisering, medvirkning eller forankring i prosjektet fra andre instanser enn de som tar beslutninger.

BESKRIVELSE AV PROSESSEN

Prosjektet er delt inn i tre deler der den første omhandler forstudie. I den andre fasen er det testing av metoder for barn og unges medvirkning og utarbeidelse av handlingsprogram. I den tredje fasen er det politisk behandling, finansiering og iverksetting av konkrete tiltak i de to skolenes nærområder.

Faser	Delmål	Aktivitet	Arbeidsmetode	Aktører	Tid
Forarbeid	1. Forankring i administrativ og politisk ledelse	Politisk vedtak om deltakelse i formannskapet		Folkehelserådgiver Rådmann Formannskapet	Jan 16
		Presentasjon av status i Strategisk ledelse, Formannskapet og Kommunestyret	Presentasjon	Prosjektgruppe Formannskapet Kommunestyret	Vår 17
	2. Kunnskap om prosjekt- og prosessledelse	Prosjektleder deltar i studieprogram	3 samlinger med eksamen	Prosjektleder RKK Vesterålen Utviklingskompetanse Høgskulen i Volda	Vår 17
Fase 1	3. Etablert samarbeid med skoler	Informasjon om prosjektet på ledermøte i Oppvekst	Informasjon til rektorer ved alle skolene. Rektor drøfter med skoleledelsen. Tilbakemelding til prosjektleder om skolen ønsker å delta i prosjektet.	Prosjektgruppe Skoleeier Ledergruppe Meløyskolen	Høst 16
MILEPÆL 1: Det skal være etablert et samarbeid med minst to skoler innen januar 2017					
Fase 1	4. Gjennomført ulike medvirknings-metoder	- Innbygger-undersøkelse - Kartlegging uteområde - Videointervju - Gjestebud - Stand på nærbutikken - Fokusdag		Arbeidsgrupper Skoleledelse Lærere Elever Elevråd FAU	Vår 17
	5. Kommunikasjons-strategi er etablert	- Plan for kommunikasjon utarbeides av prosjektgruppa - Godkjenning fra arbeidsgruppene		Prosjektgruppe Arbeidsgrupper	Vår 17
	6. Etablert samarbeid med frivilligheten (FAU, lag, foreninger, lokalt næringsliv etc.)		Presentasjon av resultater fra medvirkning – fase 1 av prosjektet	Arbeidsgrupper Skoleledelse Lag og foreninger Lokale bedrifter	Vår 17
MILEPÆL 2: Det skal være etablert samarbeid med FAU, lokale lag og foreninger innen september 2017					

Fase 1	7. Utvikle handlingsprogram og tiltaksplan (med tidslinjer) på bakgrunn av resultater av medvirkning		Kreativt verksted	Arbeidsgruppe skole Skoleledelse Frivillige aktører	Høst 17
Fase 2	8. Handlings-program og tiltaksplan er politisk behandlet	Saksfremlegg kommunestyret	Elevene i arbeidsgruppa legger frem handlings-program og tiltaksplan – kreativ tilnærming	Arbeidsgrupper Kommunestyret	Høst 17
	9. Etablert finansierings-ordning slik at minst ett tiltak i planen kan iverksettes i perioden			Arbeidsgruppe skole	Høst 17
MILEPÆL 3: Det er etablert finansiering for minst ett tiltak i planen innen mars 2018					
Fase 2	10. Prioriterte tiltak er iverksatt			Arbeidsgruppe skole Skoleledelse Frivillige aktører	2018

FRAMDRIFTSPLAN

Politisk nivå	Administrativt nivå	Skolenivå	Samlinger
---------------	---------------------	-----------	-----------

Aktiviteter/tiltak		2016					
		Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun
Forarbeid	Forstudium arbeidsgruppe, mal til prosessplan						
	Litteraturstudie						
	Drøfting av sak med adm. og politisk ledelse						
	Politisk vedtak i formannskapet 28.01.16.						
	Fylkessamling, Bodø						
	Utarbeide utkast til prosjekt- og prosessplan						
	Metodeseminar, Gardermoen						
	Søknad om skjønnsmidler						
	Vurdering av aktuelle metoder for målgruppen						
	Forslag til prosjektgruppe						

Aktiviteter/tiltak		2016					
		Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Forarbeid	Drøfting av prosjektet med ungdomsråd, kultur, Vårres unga, Vårres fremtid, ledelse Oppvekst						
	Utarbeide aktivitetsplan 2. halvår 2016						
	Prosjekt- og prosessplan – arbeid i prosjektgruppa						
	Prosessplan på ledermøte for Oppvekst						
	Rapportering og søknad om tilskuddsmidler for 2017						
	Drøfting av metoder med ungdomsrådet						
	Folkehelsekonferansen, Bodø						
	Nasjonal samling, Bergen						
	Lokal medvirkning folkehelseplan Nordland						
	Erfaringer fra metoder og resultater						
	Personalmøte Ørnes skole og Enga skole						

Aktiviteter/tiltak		2017					
		Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun
Fase 1	Enga og Ørnes skoler deltar i prosjektet						
	Prosjektleder, studiet prosjekt- og prosessledelse						
	Arbeidsgruppe Enga etableres						
	Arbeidsgruppe Ørnes etableres						
	Fylkessamling, Bodø						
	Nasjonal samling, Gardermoen						
	Metode videointervju						
	Metode kartlegging av uteområdet						
	Metode Gjestebud						
	Metode stand nærbutikken						
	Metode fokusdag						
	Informasjon om prosjektstatus til adm. og politisk ledelse						
	Etablering av styringsgruppe						
	Grendelag deltar i arbeidsgruppe Enga						
	Kommunikasjonsplan utarbeides						

Aktiviteter/tiltak		2017					
		Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Fase 1	Rapport fra fase 1 - medvirkning						
	Planlegging kreativt verksted						
	Gjennomføring av kreativt verksted						
	Handlingsprogram med tiltaksplan for hver skole						
	Planlegging fremlegg i kommunestyret, kreativ tilnærming						
	Fylkessamling, Bodø						
	Barn og unges handlingsprogram med tiltaksplan vedtas i kommunestyret						
	Plan for finansiering, søknad om midler						

Aktiviteter/tiltak		2018					
		Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun
Fase 2	Plan for finansiering, søknad om midler						
	Tiltak Enga skole gjennomføres						
	Tiltak Ørnes skole gjennomføres						
	Rullering av barn og unges handlingsprogram med tiltaksplan						
	Nasjonal avslutningskonferanse	Dato ikke fastsatt					

Aktiviteter/tiltak		2018					
		Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Fase 2	Ferdigstille planlagte tiltak i skolenes nærområder						
	Plan for oppfølging av skolenes handlingsprogram med tiltaksplan utover prosjektperioden						
	Prioriterte tiltak inn i kommunens økonomiplan						
	Sluttrapport						

RESSURSBEHOV OG FINANSIERING

Kostnadsplan

Tittel	2015	2016	2017	2018	SUM
Søknad til NFK og saksfremlegg politisk behandling	10 000				10 000
Prosjekt og prosessplan utarbeides		10 000			10 000
Etablering og drift av styringsgruppe, prosjektgruppe og prosjektleder – lønn m.m.		300 000	300 000	300 000	900 000
Studietur/befaring – ideer fra andre kommuner		50 000			50 000
Pilotprosjekt, konsulentbistand, workshop, idedugnad (reise og arrangementsutgifter)			150 000		150 000
Barn og unges handlingsprogram med tiltaksplan (lønnsmidler)			10 000		10 000
Saksutredning til politisk behandling. Politisk prioritering i handlingsprogram med økonomiplan 2018-2021. Iverksetting av nærmiljøtiltak.		10 000	10 000	1 000 000	1 020 000
Sum kostnader	10 000	370 000	470 000	1 300 000	2 150 000

Finansieringsplan

Tittel	2015	2016	2017	2018	SUM
Tilskudd prosjektmidler NFK	0	100 000	120 000	200 000	420 000
Kommunal egenandel	10 000	320 000	300 000	300 000	930 000
Annen finansiering/ tilskuddsmidler				400 000	400 000
Frivillig innsats (dugnad)				400 000	400 000
Sum finansiering	10 000	420 000	420 000	1 300 000	2 150 000

KRITISKE SUKSESSFAKTORER

Engasjement og deltakelse fra samarbeidsparter

Prosjektet er initiert av Helsedirektoratet med definerte mål og begrensede økonomiske midler. Prosjektgruppa er avhengig av at skoleledelse, ansatte, elever, foreldre og frivillige lag/foreninger ønsker å delta og gir et engasjert bidrag inn i prosessen. Dette skjer hvis prosjektgruppa lykkes i prosessen med å oppnå tillit til at vi sammen klarer å få til en utvikling i skolenes nærområder på tross av at prosjektet er nasjonalt initiert og uten økonomiske midler til tiltak.

Forankring i administrativ og politisk ledelse

Folkehelse råd giver og samfunnsplanlegger tok initiativ til å sende inn søknad om deltakelse i prosjektet med godkjenning fra rådmannen. Prosjektet har ulike nivå; nasjonalt, fylkeskommunalt og kommunalt, og kan oppleves å være styrt og eid «utenfra». For å lykkes med prosjektet må kommunens ledelse kjenne eierskap. Det er avgjørende for prosessen, og særlig i fase 2 (tiltak), at administrativ og politisk ledelse informeres, involveres og tar beslutninger.

Egnede metoder for medvirkning

Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge (jamfør Plan- og bygningsloven). I prosjektet skal kommunen teste ulike metoder og verktøy for medvirkning fra barn og unge. I prosessen er vi avhengig av å finne metoder og verktøy som skaper interesse og engasjement hos alle barn og unge, inkludert de elevene som vanligvis ikke sier sin mening og defineres som «stille stemmer».

Ressurser til utvikling av skolenes nærområder

Prosjektet er avhengig av samarbeid med og ressurser fra andre tjenesteområder i kommunen som plan- og kommunalteknikk og Meløy Eiendom KF. I fase 2 i prosjektet der skolenes nærområder skal utvikles, trengs det økonomiske midler både fra kommunen og fra eksterne tilskuddsordninger. I tillegg kreves det engasjement, kompetanse, tilskuddsmidler og dugnad fra frivillige ildsjeler, bedrifter, lag og foreninger i lokalsamfunnet.

GLOMFJORD NEVERDAL ENGAVÅGEN REIPÅ STØTT
MELØYA BOLGA ÅGSKARDET HALSA ØRNES

RAUS OG
KRAFTFULL

meloy.kommune.no